

Muziek, Kunst en cultuur**Herman Strategier: plezier in muziek****Geplaatst: 18 december 2013 13:55, laatste wijziging: 18 december 2013 14:13**

Roel Sikkema

Herman wie? Weinig mensen kennen nog de naam Strategier. Een boek en een cd geven deze een eeuw geleden geboren componist nieuwe bekendheid.

‘Heer, herinner u de namen / van hen, die gestorven zijn.’ Een lied, Gezang 273 uit het Liedboek voor de Kerken, dat in november in veel kerken is gezongen, omdat het goed past bij herdenkingsdiensten voor overledenen. Maar weinig mensen zullen beseffen dat de fraaie melodie is geschreven door de vrijwel vergeten Nederlandse componist Herman Strategier (1912-1988).

Vorig jaar was het honderd jaar geleden dat hij werd geboren. Afgezien van dit lied is Strategier bij het grote publiek nauwelijks bekend. Ten onrechte, zo laat ook een nieuwe cd met orgelwerken horen.

Wie was Herman Strategier? Hij werd in een turbulent jaar geboren. 1912 was het jaar van de Titanic, van de oprichting van het ANC, de val van de Chinese Qing-dynastie en van de grootste vulkaanuitbarsting van de twintigste eeuw.

ook voor amateurs

Het boek presenteert zich als een biografie, maar op dit punt stelt het nogal teleur. We komen heel wat te weten over Strategiers werk, en dat is zeker de moeite van het lezen waard. Maar wie was Strategier nu eigenlijk, uit welk nest kwam hij, hoe was hij in zijn gezin, als man en vader? Er staat een foto in het boek van het gezin Strategier, Herman en zijn vrouw (wie?) met negen kinderen. Dat is bijna alles wat er over zijn privéleven wordt verteld. Verderop lezen we

nog dat hij in 1973 om privéredenen afscheid nam van een koor in Leiden waar hij dirigent was. Welke redenen? We komen het niet te weten.

Toch valt uit het brede repertoire dat Strategier nagelaten heeft wel iets af te leiden over zijn karakter. Er zijn weinig componisten die zo veel hebben geschreven als hij, maar ook zo breed. Strategier schreef net zo graag een moeilijk orgelwerk of iets voor een symfonieorkest als eenvoudige muziek voor een amateurkoor of -orkest. Net zo goed voor een accordeon als voor een klokkenspel. Dat typeert de man, hij voelde zich niet te groot voor de amateur. Tekenend is ook de manier waarop hij omging met liturgievernieuwing in de Rooms-Katholieke Kerk. Toen aan het eind van de jaren vijftig van de vorige eeuw het gebruik van de volkstaal en samenzang ('zang door het volk' in rooms-katholiek jargon) opkwam, betreurde hij dat eerst. Hij zag een enorme verplattung en popularisering en een verdwijnen van het Gregoriaans. Maar gaandeweg veranderde hij van mening en zorgde hij voor prachtige kerkmuziek op Nederlandse teksten.

levendig

Wouter van Belle, organist van de Sint-Catharinakathedraal in Utrecht, waaraan Strategier tijdens zijn leven eveneens verbonden was, maakte een cd met orgelmuziek van zijn illustere voorganger. Muziek die verwijst naar Strategiers leraar Hendrik Andriessen, maar vaak een spontaner, levendiger karakter heeft. Zoals in het eerste werk, een 'Ritornello Capriccioso', gemaakt voor de trouwdienst van zijn vriend Albert de Klerk. De muziekvreugde spat eruit. Dat past bij het motto van Strategier. Hij wilde 'Musique pour faire plaisir', muziek die mensen plezier zou brengen. De twee grote kathedraalorgels in Utrecht – van de Domkerk en van de Catharina – zijn daar uitermate geschikt voor.

Een verrassing is het kleine Engelse koororgel dat jarenlang de gemeentezang in de Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) in Veendam begeleidde en sinds vorig jaar in de Catharinakathedraal staat. Ondanks het kleine aantal stemmen, weet Van Belle de mogelijkheden goed te etaleren. En wat klinkt dit instrument prachtig in de grote, galmende ruimte van de kathedraal.

Strategiers muziek is levendig, soms wat grillig, het is even wennen aan de vele modulaties. Maar Van Belle weet van alle noten prachtige muziek te maken. Wie de uitgebreide werkenlijst in het boek bekijkt, wordt benieuwd naar andere muziek van deze ten onrechte vergeten componist. De opnames op de website van de Strategier Stichting kunnen die nieuwsgierigheid voor een deel bevredigen. BoekMusique pour faire plaisir. Leven en werk van Herman Strategier

Nico Schrama en Lourens Stuifbergen. Uitg. Herman Strategier Stichting, Arnhem 2013. 212 blz.
geb. € 20,- hermanstrategier.nlorgel ****Herman Strategier. Orgelwerken

Wouter van Belle. Domkerk & Sint Catharinekathedraal Utrecht. Tulip Records. TRCS 600608

Luister naar 'Ritornello Capriccioso' - Domkerk

Luister naar 'Invention 10 - Allegretto' - Koororgel Catharinakathedraal

Luister naar 'Toccatà' - Hoofdorgel Catharinakathedraal